

Місцевий розвиток, орієнтований на громаду (СВА)

Бюджет проекту:
13,3 млн. євро

Тривалість:
Грудень 2007 р. – лютий 2011 р.

Фінансується:
• Європейським Союзом (12 млн. євро)
• Програмою розвитку ООН (1,3 млн. євро)

Країна виконання:
Україна

Виконавець проекту:
Програма розвитку ООН (ПРООН)

Основні партнери та бенефіціари проекту:
• Секретаріат Кабінету Міністрів України
• Міністерство регіонального розвитку і будівництва України
• Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України при Президенті України
• Українська асоціація місцевих та регіональних влад України
• Асоціація сільських, селищних і міських рад України

Цілі та завдання Проекту:

Головна мета:

Створення сприятливого середовища для довгострокового самодостатнього соціально-економічного розвитку та розвитку громад на місцевому рівні шляхом розвитку місцевого самоврядування та ініціатив щодо розвитку громад по всій Україні.

Конкретні цілі:

- Покращити житлові умови у сільських та (напів-)міських громадах по всій Україні шляхом розвитку сталого відновлення, управління та експлуатації базової соціально-комунальної інфраструктури та послуг з допомогою заснованих на інтересах громади ініціатив з самопомогі;
- Продемонструвати по всій Україні ефективні механізми місцевого спільного врядування й децентралізованого управління наданням державних послуг через популяризацію інклюзивних, самокерованих організацій громад, які виконують ініціативи з самопомогі спільно з місцевими органами влади, представниками приватного бізнесу та іншими основними зацікавленими сторонами;
- Підвищити відповідні професійні навички, вміння і знання організацій громад і місцевих органів влади стосовно започаткування та підтримання наочного спільного місцевого процесу соціально-економічного розвитку та надання державних послуг;
- Покращити адміністративні можливості організацій громад та місцевих органів влади з визначення потреб і пріоритетів громад; управляти та контролювати спільний місцевий процес сталого соціально-економічного розвитку та ефективного надання державних послуг;
- Популяризувати практичний досвід низового рівня по всій Україні у сфері спільного планування, прийняття рішень та громадських дій з метою здійснення внеску у політичні та законодавчі реформи з питань сталого розвитку на регіональному та місцевому рівні, адміністративної та податкової децентралізації, а також консолідації місцевих демократичних сил.

Очікувані результати:

- Розвинуті навички до самоорганізації серед громад-учасниць (не менше 1 000);
- Впроваджено не менше 1 175 ініціатив щодо сталого розвитку громад з допомогою спільного фінансування коштами Проекту, представників громад, та державного і місцевих бюджетів;
- Розробка механізмів планування на рівні громад у 200 пілотних районах;
- Відродження загальнодержавної мережі закладів первинної медичної допомоги та поліпшення управління водопостачанням, захисту довкілля, енергоефективності та місцевих транспортних послуг;
- Приклади кращого досвіду систематизовані та поширені серед громад та основних зацікавлених сторін на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівні.

Досягнення Проекту на сьогодні:

- На сьогодні Проект в рамках партнерства охопив 25 областей, 200 районів, 959 сільських (міських) рад.
- Проект СВА мобілізував 857 громад, в яких проживає 215 363 осіб (близько 151 000 сімей) та організував їх в організації громад (ОГ), засновані на принципах належного врядування.
- На сьогодні 10 418 осіб пройшли підготовку з управління організаціями громад, розробки та впровадження проектів з покращення якості їхнього життя.
- У заходах з розбудови потенціалу взяли участь 2 900 представників місцевих, регіональних і центральних органів влади.
- Створено 146 Форумів місцевого розвитку (на рівні районів) та 10 Обласних координаційних рад, які забезпечують продуктивне середовище для взаємодії між громадами, органами влади, представниками приватного сектору та НУО.
- На сьогодні підтримано 105 ініціатив громад (цільовий показник: 1 175) на умовах спільного несення видатків: 9% – ОГ; 46% – місцеві органи влади; 44% – СВА; та 1% – приватний сектор. Очікується, що перевагами від реалізації цих ініціатив скористається, щонайменше, 107 700 осіб.
- Запланована серія регіональних досліджень з впровадження місцевого розвитку, орієнтованого на громаду. Отримані внаслідок виконання Проекту знання будуть використані для вироблення політичних рекомендацій щодо використання фінансування силами громад в рамках місцевого розвитку в Україні. Для широкого ознайомлення з концепцією та методологією СВА Проект провів 1 212 семінарів/засідань «круглого столу» на обласному, районному та місцевому рівні, у яких взяли участь близько 31 000 представників органів державної влади, НУО та підприємців.
- Розроблені та розповсюджені посібники з впровадження СВА та діяльності ОГ, технічні настанови, а також основні рекомендації з питань комунікації та забезпечення помітності. Ці матеріали полегшать місцевим органам влади подальше застосування підходу СВА у майбутньому.

Детальніше про проект можна дізнатися за адресою: www.cba.org.ua

Цілі та завдання Проекту:

Головна мета:

Підвищення якості, доступності і сталості найнеобхідніших комунальних послуг в обраних містах та прокладання шляху до сталого місцевого розвитку в Україні.

Завдання проекту:

- Оновити інфраструктуру міських комунальних служб (водопостачання, очищення стічних вод, районних опалювальних мереж та управління твердими побутовими відходами);
- Підвищення управлінського потенціалу на місцевому рівні;
- Розробка комплексної стратегії сталого місцевого розвитку.

Очікувані результати:

- Буде відреставровано значну частину інфраструктури найнеобхідніших комунальних послуг (таких, як мережі водопостачання та каналізації);
- Будуть запущені ініціативи зі сталого місцевого розвитку разом, в т.ч., з різними спільно координованими заходами партнерських проектів — таких, як освіта й підготовка, розвиток малих і середніх підприємств, місцеве фінансування, енергетика, галузі охорони здоров'я та соціальної сфери;
- Будуть запущені інструменти управління для ефективного надання комунальних послуг та соціально-економічного розвитку;
- Буде розроблено модель сталого місцевого розвитку в Україні.

Досягнення Проекту на сьогодні:

- Для участі у Проекті відібрані чотири міста та території середнього розміру: Ізюм (Харківська область), Ромни (Сумська область), Сverdlovsk (Луганська область) та Прилуки (Чернігівська область). До участі у Проекті ці 4 пілотні міста зазнавали серйозних труднощів: фінансових, технічних, комерційних, починаючи від простої нестачі коштів до фіскального арешту через заборгованість з виплати ПДВ. Була відсутня базова інформація, необхідна для належного управління містом — наприклад, відсутність точних та сучасних карт, даних про склад населення, обсяги водокористування та твердих відходів. Проект допоміг цим містам визначити фінансовий стан комунальних служб, обсяги необхідних інвестицій тощо.
- Проектом закуплено й передано 4 містам і прилеглим районам обладнання загальною вартістю у 10,5 млн. євро для сфери водопостачання, знезараження стічних вод, мереж центрального опалення, поводження з твердими побутовими відходами, комп'ютеризації муніципальних служб (апаратне і програмне забезпечення), систем картографування та ГІС, епідеміологічної лабораторії (лабораторне обладнання).
- Було здійснено установку обладнання та проведено базову підготовку місцевих фахівців.
- Був розроблений проект договору між міською владою і комунальною компанією та підготовлена нова система розрахунку тарифів з урахуванням сум капіталовкладень й амортизації (як основна запорука сталого функціонування комунального підприємства).
- У кожному місті та прилеглих районах були проведені відповідні заходи з економічного розвитку: розроблені плани стратегічного розвитку, паспорти інвестора, встановлені зв'язки з іншими проектами та проведені дослідження нових комерційних можливостей.

Детальніше про проект можна дізнатися за адресою: www.sld.org.ua

«Тема дуже важлива для нас, адже проект спрямований на малі та середні міста, які мають незначне бюджетне фінансування. До того ж, він сповідує ідеологію партнерства влади і громади».

Павло Качур, Голова Сумської обласної державної адміністрації

Сталий місцевий розвиток в Україні

Бюджет проекту:
15,5 млн. євро
Послуги: 5 млн. євро
Постачання: 10,5 млн. євро

Тривалість:
Жовтень 2006 р. – жовтень 2010 р.

Фінансується:
Європейським Союзом

Країна виконання:
Україна

Виконавець проекту:
Консорціум на чолі з Sogreah Consultants (Франція)

Основний партнер і бенефіціар проекту:
Міністерство економіки України